

Užská stolica z pohľadu súpisu z roku 1733

Vavrinec Žeňuch

Cieľom príspevku je poskytnúť sumarizované informácie zachytené v súpise z roku 1733 o území Užskej stolice, ktorá sa nachádzala v severovýchodnej časti Uhorska. Informácie reprezentatívne poukazujú na stav, ktorý panoval v konfesiónálne zmiešanom regióne, kde žili konfesiónálne a aj obradovo rôznorodí obyvatelia. Informácie o cirkevnej štruktúre do roku 1734 sú pre latinský obrad len čiastočné. Zachovali sa matriky pre niektoré farnosti, ako aj spätné informácie z neskoršej korešpondencie, či prípadne výpovede vo vizitačných protokoloch.¹ Obdobne sa zachovali informácie aj z prostredia reformovanej cirkvi, kde je penzum správ pomerne širšie pre častejšie vizitácie či listovú korešpondenciu už tesne po skončení povstania Františka II. Rákócziho.² Obdobný stav panuje aj pri uniatoch, kde súpisy pochádzajú z obdobia po roku 1715 a z roku 1726–1727 sa zachoval komplexný zoznam farností, ako aj mená presbyterov z daného obdobia.³ Tieto spätné rekonštrukcie, ako aj predpokladaný stav nereflektujú jasne cirkevnú štruktúru jednotlivých farností a fílií, prípadne matkocirkevných a dcérocirkevných zborov.

Reformácia v 16. storočí zmenila konfesiónálne zloženie obyvateľov stolice, ktorí sa v závere storočia dominante hlásili k reformovanej konfesii.⁴ V 17. storočí sa situácia postupne menila. Na začiatku storočia po konverzii Juraja III. Drugetha nastal obrat ku katolicizmu a masívna podpora rekatolizácie.⁵ V rokoch 1618–1619 podľa reformovaných

¹ Szarmári Püspöki és Káptalani Levéltár (ďalej SPKL), Visitatio Canonica (ďalej VC), Ung 1734.

² Tiszáninneni Református Egyházi Levéltár Sárospatak, Református egyházlátogatások, Kgg.IV.5. Liber ecclesiae seu matricula dioecesis Ungensis, Annamária KÓNYA – Péter KÓNYA, *Szlovák reformátusok a XVI – XVIII. században*, Sárospatak: Hernád kiadó, 2013, s. 102.

³ Державний архів Закарпатської області – ДАЗО,151 Правління Мукачівської греко-католицької єпархії, м. Ужгород /1, inventárne číslo 402.

⁴ Jenő ZOVÁNYI, „Protestáns lelkészek nyugtatványai régi tizedjegyzékek mellett,“ in *Magyar protestáns egyháztörténeti adattár*, ed. Ferenc Zsinka, Budapest: Kiadja a magyar protestáns irofalmi társaság, 1929, s. 114–119.

⁵ Karoly HARASZY, *Az Ungi református egyházmege Adalekok az Ungi református egyházmege történetéhez*, Nagykápos: Heiman Vilmos Nyomása, 1931, s. 44.

vizitácii existovala na území stolice rozvinutá reformovaná štruktúra matkocirkevných a dcérocirkevných zborov. Katolícka cirkev latinského rítu nemala dominantné postavenie, bola skôr vo fáze misijného rozvoja, ktorý bol sprevádzaný činnosťou jezuitov presunutých z Humenného do Užhorodu. Výrazná zmena konfesiónálneho zloženia nastala prisahou vernosti v Užhorode z 24. apríla 1646, kedy 82 pravoslávnych presbyterov prijalo ako svojho posesora latinského biskupa. Keďže 17. storočie je sprevádzané stavovskými povstaniami, ktoré mali náboženskú motiváciu, čo sa odrážalo aj v správe sakrálnych stavieb, ktoré mali meniť svojho správcu, prípadne poškodené. V závere 17. storočia, pred povstaním Františka II. Rákócziho silnel vplyv katolíckej cirkvi. Jezuiti navštevovali široké okolie Užhorodu, kde boli vakantné latinské farnosti.⁶ Práve stavby spomínané v súpise z roku 1733 sú chrámy, ktoré vznikli v 16. prípadne 17. storočí a sú späté s udalosťami rekatolizácie.

Súpis z roku 1733 vznikol rok predtým, ako sa mala uskutočniť kanonická vizitácia. Okrem cirkevnej autority latinského rítu sa spísania zúčastnili aj osoby verejnej správy za Užskú stolicu. Ako cirkevná autorita signoval súpis Imrich Kelemen, užhorodský farár a archidiacon. Súpis je rozdelený do troch častí, preto sa aj jednotlivé svetské autority zaznamenané v súpise líšia. Pri prvom a najdlhšom súpise, ktorý je vymedzený vnútornou pagináciou od strany 1 po 36, je uvedený Štefan Tahy de Nyrijes, ktorý bol sudcom Užských súdnych tabúl. Táto časť súpisu vznikla 3. júla 1733.⁷ Druhá časť, od strany 37 po stranu 46, bola spísaná 4. júla 1733 a ako svetská autorita signoval súpis Juraj Tomšič (Tomsics), ktorý bol sudcom Užských súdnych tabúl.⁸ Posledná časť súpisu – od strany 47 po 50 – bola spísaná 6. júla 1733 a overená Imrichom Čačom (Csatso),⁹ ktorý bol podžupanom Užskej stolice.¹⁰ Daný súpis nie je kanonickou vizitáciou, ale konceptom – zápisom fungujúcej štruktúry na území stolice. Okrem uvedených informácií v ňom absentujú mená kňazov, presbyterov a kazateľov a ak sú uvedené, je to sporadický výskyt.

---

6 Vavrinec ŽEŇUCH, „Dejiny reformovanej cirkvi v Užskej stolici v 17. storočí,“ *Studia theologica* 22, č. 3 (2020): 77–88.

7 SPKL, VC, Ungvár 1733 (Conscriptio ecclesiarum et parochiarum in Cottu Ung 1733).

8 Tamtiež.

9 Meno je výrazne nečitateľné, môže ísť aj o osobu s priezviskom Baršo (Barso).

10 SPKL, VC, Ungvár 1733 (Conscriptio ecclesiarum et parochiarum in Cottu Ung 1733).

1. VNÚTORNÁ ŠTRUKTÚRA RUKOPISU

V súpise sa uvádza 14 farností latinského rítu na území stolice, ktoré sú zvýraznené zápisom post scripta, rímskou číslicou červenou ceruzou. Počet uniatských farností je zaznamenaný v texte v nadväznosti na danú latinskú farnosť. Reformované farnosti sú číslované v texte slovne a sú radené podľa územia latinských farností. V prvom súpise sú popísané latinské farnosti Užhorod, Pavlovce nad Uhom, Malé Kapušany (dnes súčasť mesta Veľké Kapušany), Ruská, Maťovce (dnes súčasť obce Maťovské Vojkovce), Jór (dnes súčasť obce Storožnica /Сторожниця/), Malé Ratovce (dnes súčasť obce Ratovci /Ратівці/) a Seredné (Середне). Medzi reformovanými farnosťami sa uvádzajú Radvánka (Радванка), Jenkovce, Bežovce, Mokča (dnes súčasť obce Krišovská Liesková), Čičarovce, Beša, Malé Slemence, Palád' (dnes Palaď-Komárovice /Паладь-Комарівці/), Batfa (Батфа), Minaj (Минай), Čop (Чоп), Solomonovo (СОЛОМОНОВО) a Chlomeci (Холмець). Uniatské farnosti sa spomínajú v Užhorode, Radvánke, Vyšnom Nemeckom, Bežovciach, Čičarovciach, ďalej to boli Galoč (Галоч), Maťovce (dnes Maťovské Vojkovce), Jór (dnes Storožnica), Koritňanoch (Коритняни), Ruské Komárovice (Руські Комарівці), Adrášovce (Андріївка), Linci (Лінці), Lachovce (Ляхівці), Kibliar (Кибляри), Chudľovo (Худлево), Antalovce (Анталовці), Dubrivka (Дубрівка), Čertež (Чертеж) a Láz (Великі Лазі).¹¹

Nasledujúci súpis začína latinskou farnosťou Vojnatina. Samotný súpis obsahuje informácie o latinských farnostiach Vojnatina, Tibava, Sobrance, Senné, Vinné a dedinky, ktoré boli súčasťou farnosti Michalovce (Zemplínska stolica). Reformované farnosti sa nachádzali v Lúčkach, Stretave a Veľkých Zalužiciach (dnes Zalužice). Farnosti gréckeho rítu boli v Koromli, Choňkovciach, Porostove, Nižnej Rybnici, Beňatine, Podhorodi, Úbreži, Jasenove, Baškovciach, Hlivištiach, Vyšnej Rybnici, Vyšných Remetách, Porube pod Vihorlatom, Jovse, Klokočove, Hažíne, Trnave nad Laborcom a Heneczlo (dnes zaniknutá lokalita pri Oreskom).¹²

Posledná časť súpisu začína latinskou farnosťou Onokovce (Оноківці), ktorá je jediná latinského rítu spomínajúca sa v danej časti stolice. Protestantské, resp. reformované farnosti sa na danom území nespomínajú.

---

¹¹ Tamtiež.

¹² Tamtiež.

V súpise sa spomínajú uniatské farnosti v Domaninciach (Доманинці dnes súčasť Užhorodu), Nevickom (Невицьке), Jarku (Ярок), Orechovici (Оріховиця), ďalej sú to lokality Turja Poľana (Тур'я Поляна), Turia Bistra (Тур'я-Бистра), Poroškovo (Порошково), Kamenica (Кам'яниця), Turia Pasika (Тур'я Пасіка), Turia Remete (Тур'ї Ремети), Turica (Туриця), Vilšinky (Вільшинки), Turičky (Турички), Simer (Сімер), Simerky (Сімерки), Voročo (Ворочово), Perečín (Перечин), Zaričev (Зарічево), Smereková (Смереково), Čornoholova (Чорноголова), Bukovec (Буківцьово), Roztocká Pasika (Розтоцька Пастіль), Kostová Pastil (Костева Пастіль), Mičra (Мирча), Dubrič (Дубриничі), Novoselica (Новоселиця), Zavosina (Завосина), Malé Berezne (Малий Березний), Veľké Berezne (Великий Березний), Stričava (Стричава), Kňahiňa (Княгиня), Stará Stučica (dnes Стужиця), Nová Stučica (dnes Стужиця), Zahorb (Загорб), Stavne (Ставне), Kostrina (Кострина), Viska (Вишка), Luta (Люта), Ticha (Тихий), Suchá (Сухий), Bistrá Verchovina (Верховина-Бистра), Vološanka (Волосянка), Husná (Гусний) a Užok (Ужок).¹³

Celkovo sa v koncepte nachádzajú informácie k farnostiam a fíliám, medzi ktorými sú niektoré zarátané viacnásobne, nakoľko tvorili parciálnu cirkev viacerých konfesií. Medzi lokality, ktoré sa vôbec nespomínajú, patria: Banka (dnes súčasť Vinného), Ruskovce, Horňa, Bunkovce, Čertež,¹⁴ Svätuš, Kristy, Krčava, Sejkov, Ptrukša, Palad' (dnes Паладь-Комарівці), Koncovo (Концово), Vyšná Solotvina (Верхня Солотвина), Gajdoš (dnes súčasť Veľké Revištia), Gajdoš (Гайдош), Mokrá (Мокра), Likicari (Лікіцари), Lipovec (Липовець), Lumšori (Лумшори), Behendacka Pastil (Бегендяцька Пастіль), Ruský Močar (Руський Мочар), Zabrid' (Забрид'), Sil' (Сіль), Domašin (Домашин), Lúh (Луг) a Lubňa (Лубня). Lokality ako Krčava, Gajdoš (Veľké Revištia), Sejkov, Ruskove, Horňa a Čertež boli po morovej epidémii a povstaní Františka II. Rákócziho vyľudnené a spustli. Sporadicky sa však spomínajú ako malé osady, ktoré však tvorili perifériu farností, prípadne záujmu iných cirkevných inštitúcií. Ich konfesijná identita z neskoršieho obdobia nekoheruje s obdobím pred rokom 1733. Primárne boli tieto lokality neskôr osídlené obyvateľstvom, ktoré vyznávalo grécky rítus. Paradoxne, lokalita Čertež, ktorá sa nachádzala pri Tibave, sa v súpise nespomína, ale vo vizitácii z roku 1746 áno, avšak následkom

¹³ Tamtiež.

¹⁴ Zaniknutá lokalita v blízkosti Tibavy.

d'alšieho vývoja dedinka zanikla.¹⁵ Informácie o dedine Palád' mohli byť pripojené k lokalite Palád'-Komarovce, ktorá už v tom čase bola spojená s danou dedinkou.

Na území stolice sa nachádzali 3 kaplnky, respektíve chrámy, ktoré boli buď bývalé oratórium (Dlhé Pole /Добре Поле/), alebo predchádzajúcim užívateľom bola reformovaná cirkev (Radvánka). Všetky tri kaplnky boli latinského rítu. Kaplnky v Radvánke a Dlhom Poli boli spravované jezuitmi z Užhorodu, ktorí tak vykonávali svoju misijnú činnosť na území stolice. Posledná kaplnka sa nachádzala v tesnej blízkosti Užhorodu, v dnešnej jeho časti Bozoš. Donormi kaplnky boli dedičia rodiny Rati, teda Horváthovci de Muraniczi, ktorí mali svoje majetky v okolí (zvlášť v Krčave a Vyšnom Nemeckom). Na základe jurisdikcie patrila daná kaplnka do farnosti v Jovre, ale na základe blízkosti a rozlohy, ako aj zaangažovanosti jezuitov na majetkoch Horváthovcov bola aj daná kaplnka v správe jezuitov. Kaplnka v Radvánke patrila do farnosti Užhorod a kaplnka v Dlhom Poli patrila jurisdikčne do farnosti v Koritňanoch.¹⁶

Jezuitské kolégium v Užhorode, ako aj informácie o miestnej komunite sú len sporadické. V súpise sa nedochovali správy o ich chráme, či iné konkrétne len sporadické relikty rekatolizačnej činnosti jezuitov na danom území. Vďaka existencii miestneho kolégia a aj ich spolkovéj činnosti sa sústredila reformovaná komunita zvlášť do regiónu v okolí Veľkých Kapušian.¹⁷

2. KONFESIONÁLNA ŠTRUKTÚRA

Dominujúcou konfesiou na základe farností a fílií bol græci ritus uniti, keďže až 87 farností a fílií patrilo k danému rítu. Medzi lokalitami dominujú farnosti bez fílií, takýchto bolo až 79 lokalít. Len 8 farností malo aj filie, a to Radvánka, Koritňany, Čertež (pri Servednom), Koromľa, Klokočov, Jarok, Čornoholova a Kosťová Pastil. Slabo rozvinutá štruktúra uniátov (farnosť – filia) bola spôsobená vývojom v cirkvi, kde bolo zvykom, že presbyter býval medzi veriacimi, pričom žil ako poddaný. Daný stav sa výrazne odrazil aj na finančnom zabezpečení uniatských farnos-

¹⁵ SPKL, VC, Ungvár 1746.

¹⁶ SPKL, VC, Ungvár 1733 (Conscriptio ecclesiarum et parochiarum in Cottu Ung 1733).

¹⁷ Tamtiež.

tí, ktoré mali nízky príjem a len ojedinele prekračoval sumu 10 zlatých. Príjem nad 10 zlatých sa spomína len pri 7 farnostiach, a to Užhorod, Radvánka, Jovra, Koritňany, Lachovce, Hažín a Trnava pri Laborci. Najvyšší príjem mali farnosti Užhorod (43 zlatých) a Hažín (35 zlatých a 30 denárov). Dokonca, pri farnosti Hažín sa spomína aj príjem, ktorý patrí chrámu (56 zlatých a 40 denárov).¹⁸ Až pri 15 lokalitách gréckeho rítu sa spomína, že v nich pôsobí učiteľ, prípadne je aj explicitne uvedený jeho príjem. Vyšší príjem mali učitelia v Užhorode (15 zlatých), Radvánke a Chudľove (6 zlatých). Učitelia pôsobili ešte v lokalitách ako Vyšné Nemecké, Bežovce, Lekárovce, Galoč, Koritňany, Adrašovce, Linci, Lachovce, Kibliari, Čertež (pri Serednom), Slatina a Láz a ich príjem bol od 1 do 5 zlatých, čo bola tretina alebo polovica príjmu presbytera.¹⁹

Reformovaná cirkev helvétskeho vyznania mala svoje štruktúry v 55 lokalitách na území stolice, z čoho bolo 24 matkocirkevných zborov. Reformované zbory mali rôznorodé finančné a materiálne zabezpečenie kazateľa. Najväčšie príjmy mali matkocirkevné zbory v Batve (38 zl), Bežovciach (35 zl), ďalej zbor v lokalite Veľké Kapušany (32 zl), Paláď-Komarovce (25 zl a 14 vozov dreva), Čičarovce (23 zl a 50 vozov dreva) a Beša (20 zl). Najnižšie príjmy boli v zboroch Čepel²⁰ (3 zl), Mokča (6 zl) a Malé Slemence (5 zl 12 d). Fundácia pre učiteľa existovala len v piatich zboroch, ale nie všade pôsobil aj učiteľ. V matkocirkevnom zbore Paláď-Komarovce bola fundácia pre učiteľa 6 denárov a jeho miesto nebolo obsadené. Najvyššiu fundáciu mal učiteľ vo Veľkých Kapušanoch, kde dostával 20 zlatých a 50 denárov. Zbor v Budinciach prispieval na školu vo Veľkých Kapušanoch 1 zlatým, čo nebolo súčasťou fundácie, ale poplatkom pre učiteľa, ktorý zjavne dochádzal sporadicky aj k miestnym deťom. V zbore v Čičarovciach dával kazateľ tretinu zo svojho príjmu (23 zl 50 d) učiteľovi (7 zl 56 d). Svojho učiteľa mali aj zbory v Bežovciach a Stretave, ale ich príjem nie je známy.²¹

Latinská cirkev, ktorá patrila v krajine medzi najmocnejšie, bola rozšírená len v 33 lokalitách. Farností s fíliami bolo 13 a tri farnosti boli bez fílií. Farnosť Vinné nemala v danom čase správcu farnosti a bola formálne pripojená k Michalovciam. Farnosti Malé Kapušany, Sobrance, Tibava, Vojnatina, Koritňany, obe farnosti v Serednom a Maľovce (dnes

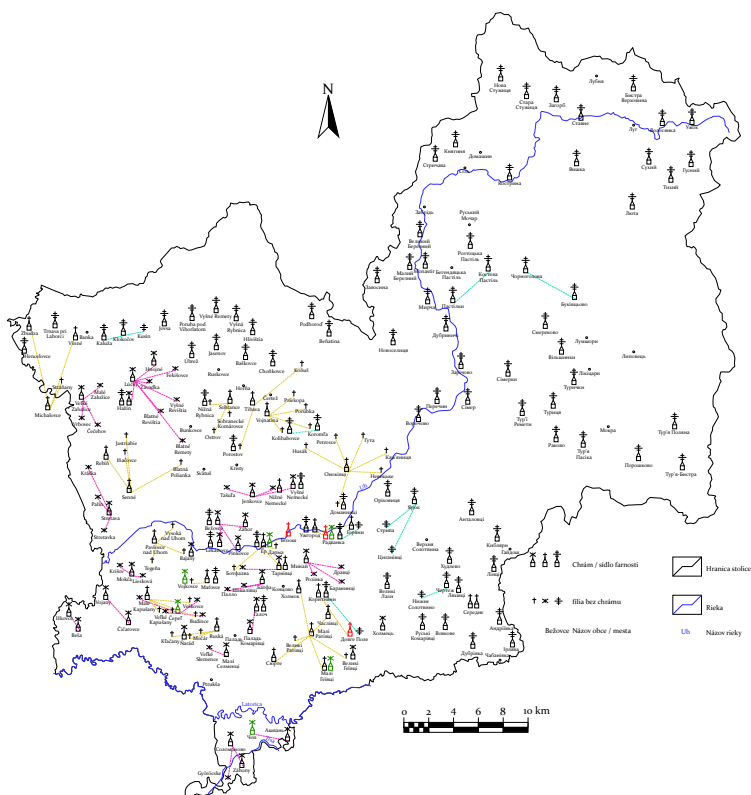
¹⁸ Tamtiež.

¹⁹ Tamtiež.

²⁰ Jednotlivé zbory uvádzajú svoje fundácie samostatne, celkovo bola vyššia.

²¹ SPKL, VC, Ungvár 1733 (Conscriptio ecclesiarum et parochiarum in Cottu Ung 1733).

Cirkevná organizácia Užskej stolice 1733

Maľovské Vojkovce) boli v danom čase bez správcu farnosti. Farnosti na území Sobrancec boli totálne zdevastované, dokonca sa neuvádza ani pôvodná rozloha farností. Pri Tibave sa udávajú dve lokality (Porostov a Koňuš), kde sa vykonáva misijná činnosť. Finančné zabezpečenie latinských farností v mnohom prevyšovalo ostatné konfesie. Napriek tomu, že k danej konfesii sa hlásila minorita, konfesia dominovala medzi šľachtou, ktorá farnosti výrazne finančne dotovala. Medzi farnosti s najvyš-

ším príjmom patril Užhorod (323 zl), Ruská (220 zl + 50 vozov dreva a 100 zl pre kňaza), Vojnatina (250 zl) a Jovra (233 zl). Niektoré farnosti mali v danom čase pomerne nízky príjem, prípadne mohol byť zarátaný pre inú stolicu. Takýmto prípadom je Vinné (7 zl). Na území stolice boli aj farnosti, ktoré mali nízky príjem, a to Pavlovce nad Uhom (12 zl 54 d) alebo Malé Kapušany (9 zl). Pri farnostiach Serebné, Sobrance či Tibava nebol príjem špecifikovaný. Sieť škôl latinského rítu bola malá, školy sa nachádzali len v Užhorode (30 zl), Malých Ratovciach (10 zl), Jovre a Sennom.²²

ZÁVER

Súpis z roku 1733 je významným prameňom, ktorého informácie vyplňajú medzery v otázke obnovy siete farností katolíckej cirkvi na území Užskej stolice. Vznikol ako koncept pred kanonickou vizitáciou a svojím obsahom je obsiahnejší ako obsah samotnej vizitácie z roku 1734.²³ Nakoľko vizitátor v roku 1734 nemal mandát na vizitovanie iných konfesíí (reformovaných a uniatov), informácie neboli zapracované do jej obsahu.

Paradoxne, obsah súpisu ukazuje obraz Užskej stolice v troch rovinách. 1. Latinská cirkev dominuje rozlohou majetku, kvalitou stavieb (väčšina murované), ale nedominuje počtom veriacich ani rozvinutou farskou sieťou. 2. uniati dominujú počtom veriacich, ako aj komplexnou farskou sieťou, ktorá pokrýva celé územie stolice, ale ich finančné zabezpečenie je niekedy až stonásobne nižšie ako zabezpečenie latinskej farnosti. Napriek týmto finančným ťažkostiam spravujú aj dominantnú časť farských škôl na území stolice. 3. reformovaná cirkev sa nachádzala v podmienkach obmedzeného fungovania, ktoré utváral mocenský aparát. Napriek tomu, kde boli potrební poddaní alebo reformovaný zemepán, tam rekatolizácia nebola prípustná. V týchto lokalitách vznikali aj nové sakrálne stavby, existovali školy a reformovaný zbor mal primeraný príjem, ktorý bol nižší ako v prostredí latinského rítu, ale vyšší oproti uniatom. Tieto tri roviny výrazne definujú aj ďalší konfesijný rozvoj na území Užskej stolice v 18. a 19. storočí. Už v danom čase sa vyšpecifikovala hranica, pokiaľ budú zasahovať reformované cirkevné

---

²² Tamtiež.

²³ Tamtiež.

zborny. Katolícka cirkev postupne rozvinula širšiu sieť farností, ktorá sa dominantne dotvorila v 19. a 20. storočí.

Obsahom prameň udáva línie a naznačuje spojnice medzi vývojom zo 16. a 17. storočia a neskorším 18. storočím, zvlášť odkazmi na architektúru chrámov. Poznámky o výzore chrámu pri konfesiách, ktoré neboli latinského rítu, sú nedoceneným zdrojom pri mapovaní stredo-vekej sakrálnej architektúry na území stolice. V kontexte mapovaní stavieb je možné porovnať viaceré relevantné zdroje, teda publikácie od F. Uličného,²⁴ A. Kónyovej a P. Kónyu,²⁵ D. Dienesa²⁶ so zachytenými informáciami v súpise. Na základe politického, ako aj hospodárskeho vývoja krajiny v 17. storočí nie je možné predpokladať, že by v danom období vznikla nová sakrálna stavba. Práve poznámky o vzhľade, ako aj existencia starodávneho chrámu v konkrétnej lokalite je priamym svedectvom o existencii gotickej (napr. Tibava), resp. renesančnej sakrálnej stavby (napr. Vojnatina) na území Užskej stolice. Tieto motívy je možné poodhaliť aj pri stavbách, ktoré boli postavené z dreva, keďže podľa odlišnosti architektúry bolo možné konštatovať, či je drevený chrám postavený latinskou cirkvou alebo inou konfesiou.

Svojím obsahom je prameň nápomocný pre pochopenie cirkevných dejín stolice vo viacerých rovinách a tvorí nenahraditeľnú súčasť výskumu cirkevných dejín danej stolice. Práve Užská stolica je významnou súčasťou mozaiky o dejinách cirkvi v Uhorsku či problému rekatolizácie.

Sumár súpisu z roku 1733

Dedina	Konfesia	Fílie	Chrám	Prijem	učiteľ
Užhorod	Latinský	Radvánka, Horiany	Kameň	323fl	Áno 30 fl
Užhorod	Graeci	–	Kameň	43 fl	Áno 15 fl
Radvánka	Latinský	(jezuiti)	Kameň (Caplella)	–	–
Radvánka	Graeci	Horiany	Drevo	17 fl	Áno 6 fl
Radvánka	Helv	–	Kúria	61 fl	–
Horiany	Latinský	–	Kameň	7 fl 30 x	–

²⁴ Ferdinand ULIČNÝ, *Dejiny osídlenia užskej župy*, Prešov: FF UPJŠ, 1995, 351 s.

²⁵ Annamária KÓNYOVÁ – Peter KÓNYA, *Kalvínska reformácia a reformovaná cirkev na východnom Slovensku v 16. – 18. storočí*, Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2010, 224 s.

²⁶ Dénes DIENES, *A Tiszaninnyi református egyházkerület története a kezdetektől a Türelmi Rendelétig*, Sárospatak: Hernád kiadó, 2017, 506 s.

Jenkovce	Helv	Nižné Nemecké, Tabuľa, Vyšné Nemecké	Kameň	11 fl 30 x	–
Nižné Nemecké	Latinský	–	Kameň	–	–
Nižné Nemecké	Helv	–	–	14 fl	–
Tašuľa	Helv	–	–	30x	–
Vyšné Nemecké	Helv	–	Kameň	–	–
Vyšné Nemecké	Graeci	–	Drevo	8 fl	Áno 3 fl
Bežovce	Helv	Záhor, Pinkovce, Lekárovce	Drevo	35 fb	Áno 0 fl
Bežovce	Graeci	–	Drevo	6 fl	Áno 2 fl
Záhor	Helv	–	Drevo	4 fl	–
Pinkovce	Helv	–	Kameň	6 fl	–
Lekárovce	Helv	–	Drevo	1 fl	–
Lekárovce	Graeci	–	Drevo	5 fl 45x	Áno 2 fl 30x
Pavlovce nad Uhom	Latinský	Bajany, Vysoká nad Uhom, Ťahyňa	Kameň	12 fl 54 x	–
Vysoká nad Uhom	Latinský	–	–	5 fl	–
Ťahyňa	Latinský	–	–	3 fl	–
Bajany	Helv	–	Drevo	6 fl	–
Mokča (Krišovská Lies- ková)	Helv	Krišov, Lieskova (dnes všetky 3 dediny tvoria dedinu Krišovská Liesková)	Drevo	6 fl	–
Krišov	Helv	–	–	1 fl	–
Lieskov	Helv	–	–	8 fl	–
Čičarovce	Helv	Vojany	Kameň = 3 fl	23 fl + 50 drevo	Áno 1/3=23fl
Vojany	Helv	–	Drevo	11 fl 30x	–
Beša	Helv	Ižkovce	Drevo	20fl	–
Ižkovce	Helv	–	Drevo	10 fl	–
Malé Kapušany	Latinský	Veľké Kapušany, Čepel', Veškovce, Budince	Kameň	9 fl	–
Veľké Kapušany	Helv	–	–	32 fl	Áno 20 fl 50x
Čepel'	Helv	Veľké Kapušany, Malé Kapušany, Veškovce, Budince	Kúria	3 fl	–
Veškovce	Helv	–	–	6 fl 30 x	–

Budince	Helv	–	–	8 fl 30 x	1fl = Kapušany
Ruská	Latinský	Močár, Ňarád, Kľačany (dnes Kapušianske Kľačany)	Kameň	220 fl + 50 drevo + 100 fl kňaz	–
Ňarád	Helv	–	Drevo	15 fl 15x + 6 drevo	–
Malé Slemence	Helv	Veľké Slemence	Kameň	5 fl + 12x	–
Veľké Slemence	Helv	–	–	5fl 6x	–
Paládske Komárovce	Helv	Galoč	Kameň	25 fl + 14 drevo	Nie ale 6 x
Galoč	Helv	–	Drevo	12 fl 24x	–
Galoč	Graeci	–	Drevo	7 fl	Áno 2fl
Maľovce (dnes Maľovské Vojkovce)	Latinský	Vojkovce (dnes Maľovské Vojkovce)	neznáme	? = excurrendo Ruská	–
Maľovce	Graeci	–	Drevo	6 fl	–
Vojkovce	Helv	neznáme	Dom (in privato)	8 fl	–
Batva	Helv	Pallo, Šišlovce	Kameň	38 fl	–
Pallo + Šišlovce	Helv	–	–	2 fl	–
Jovra + Darma	Latinský	Darma, Bozoš, Tarnovec, Bottfalva	Kameň	230+ 3 fl	Áno ?
Jovra	Graeci	–	Drevo	13 fl 20 x	–
Jovra	Helv	–	Dom	19 fl	–
Bozoš	Latinský	–	Capella	–	–
Tarnovce	Latinský	–	neznáme	–	–
Tarnovce	Helv	Botfalva	neznáme	9 fl 30x	–
Botfalva	Helv	–	–	6 fl	–
Minaj	Helv	Baraňovce, Dravce, Rozivka	Drevo	18fl	–
Koritňany	Latinský	Dlhé Pole	neznáme	–	–
Koritňany	Graeci	Dlhé Pole	Drevo	18 fl	Áno 4 1fl
Dlhé Pole	Graeci	–	–	Už zarátané	–
Dlhé Pole	Latinský	(jezuiti)	Capella (bývalé oratórium)	–	–
Malé Ratovce	Latinský	Veľké Ratovce, Sjurty, Homok, Časlovce, Veľké Gejovce, Malé Gejovce	Kameň	150 fl	Áno 10 fl

Sjurty	Latinský	–	neznáme	Už pri Ratovciach	–
Homok	Latinský	–	Kameň	?	–
Časlovec	Latinský	–	Kameň	8 fl	–
Veľké Gejovce	Helv	–	neznáme	9 fl 10x	–
Malé Gejovce	Latinský	–	Drevo	–	–
Malé Gejovce	Helv	–	neznáme	16 fl 30x	–
Čop	Helv	Ašváž	Drevo (dom)	13 fl + 3 drevo	–
Ašváž	Helv	–	Drevo	5fl + 3 drevo	–
Solomonovo	Helv	Záhony, Győröcske	drevo	8 fl	–
Záhony	Helv	–	Drevo	9 fl	–
Chlomci	Helv	–	Kameň	22 fl 10 x + 10 drevo	–
Ruské Komárovce	Graeci	–	Drevo	6 fl	–
Volkové	Graeci	–	neznáme	?	–
Seredné	Latinský	–	Kameň	?	–
Adrášovce	Graeci	–	Drevo	6 fl	Áno
Linczi	Graeci	–	Drevo	9 fl	Áno 3fl
Lachovce	Graeci	–	Drevo	10 fl	Áno 5 fl
Kibliari	Graeci	–	Drevo	7 fl	Áno 2 fl 3x
Chudľovo	Graeci	–	Drevo	9 fl	Áno 6 fl
Antalovce	Graeci	–	Drevo	9 fl	–
Irfava	Graeci	–	Drevo	6 fl	–
Dibrivka	Graeci	–	Drevo	5 fl	–
Čertež	Graeci	Slatina	drevo = 13 fl	6 fl	Áno 3 fl
Slatina	Graeci	–	–	3 fl	Áno 1 fl
Láz	Graeci	–	Drevo	3 fl	Áno
Vojnatina	Latinský	Kolibabovce, Koromľa, Porúbka, Priekopa	Kameň = 16 fl 40x	250 fl	–
Kolibabovce	Graeci	–	Drevo	3 fl	–
Koromľa	Graeci	Kolibabovce	Drevo	9 fl	–
Tibava	Latinský	Porostov, Koňuš	Kameň	?	–
Porostov	Graeci	–	Drevo	5 fl	–

Sobrance	Latinský	Sobranecké Komárovce, Nižná Rybnica, Ostrov	Kameň	?	?
Sobranecké Komárovce	Latinský	–	–	5 x	–
Nižná Rybnica	Graeci	–	Drevo	–	–
Beňatina	Graeci	–	Drevo	–	–
Podhorod'	Graeci	–	Drevo	–	–
Choňkovce	Graeci	–	Drevo	–	–
Úbrež	Graeci	–	Drevo	–	–
Jasenov	Graeci	–	Drevo	–	–
Baškovce	Graeci	–	Drevo	–	–
Hlivištia	Graeci	–	Drevo	–	–
Vyšná Rybnica	Graeci	–	Drevo	–	–
Vyšné Remety	Graeci	–	Drevo	–	–
Poruba pod Vihorlatom	Graeci	–	Drevo	–	–
Jovsa	Graeci	–	Drevo	–	–
Klokočov	Graeci	Kaluža, Kusín	Drevo	–	–
Kaluža	Graeci	–	Drevo	–	–
Lúčky	Helv	Hažín, Závadka, Fekišovce, Hnojné, Blatné Revištia, Vyšné Revištia	Kameň	3 fl 51x + 10 drevo	–
Hažín	Helv	–	Drevo	5 fl 51x	–
Hažín	Graeci	–	Drevo = 56fl 40x	35 fl 30x	–
Závadka	Helv	–	–	5fl 30x	–
Hnojné	Helv	–	Drevo	–	–
Blatné Revištia	Helv	–	–	6 fl	–
Vyšné Revištia	Helv	–	–	3 fl	–
Blatné Remety	Helv	–	–	2 fl 30x	–
Senné	Latinský	Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce, Blatná Polianka, Rebríň	Kameň	220 fl	Áno
Jastrabie pri Michalovciach	Latinský	–	–	1 fl	–
Iňačovce	Latinský	–	–	8 fl 30x	–
Rebríň (dnes Zemplínska Široká)	Latinský	–	Drevo	12 fl	–

Stretava	Helv	Stretavka, Palín, Kraška (dnes Zem- plínska Široká)	kameň	11 fl	Áno
Stretavka	Helv	–	–	4 fl	–
Palín	Helv	–	–	18 fl	–
Kraška	Helv	–	–	3 fl	–
Veľké Zalužice	Helv	Malé Zalužice, Čečehov, Vrbovec (dnes Michalovce)	Kameň	11 fl	–
Malé Zalužice	Helv	–	–	2 fl	–
Čečehov	Helv	–	–	3 fl 22 ½ x	–
Vrbovec	Helv	–	–	1 fl 3x	–
Vinné	Latinský	–	Kameň	7 fl	–
Trnava pri Laborci	Graeci	–	Drevo	13 fl	–
Hencelovce	Graeci	–	Drevo	–	–
Zbudza	Latinský	–	Kameň = 70 fl	18 fl	–
Michalovce	Latinský	Zbudza, Stráňany + Vinné	–	–	–
Onokovce	Latinský	Domanince, Heviské, Husák, Kamenica, Huta, Petrovce	Drevo = 10 fl	120 fl	–
Domanince	Graeci	–	Drevo	–	–
Jarok	Graeci	Stripe, Cigánovce	Drevo	–	–
Orechovica	Graeci	–	Drevo	–	–
Turia Poľana	Graeci	–	Drevo	–	–
Turia Bystrá	Graeci	–	Drevo	–	–
Poroškovo	Graeci	–	Drevo	–	–
Rakovov	Graeci	–	Drevo	–	–
Turia Pasika	Graeci	–	Drevo	–	–
Turia Remety	Graeci	–	Drevo	–	–
Turica	Graeci	–	Drevo	–	–
Vilšinky	Graeci	–	Drevo	–	–
Turičky	Graeci	–	Drevo	–	–
Simer	Graeci	–	Drevo	–	–
Simerky	Graeci	–	Drevo	–	–
Voročovo	Graeci	–	Drevo	–	–
Perečin	Graeci	–	Drevo	–	–

Zaričevo	Graeci	–	Drevo	–	–
Smreková	Graeci	–	Drevo	–	–
Roztocká Pastil	Graeci	–	Drevo	–	–
Mirča	Graeci	–	Drevo	–	–
Dubrič	Graeci	–	Drevo	–	–
Novosedlica	Graeci	–	Drevo	–	–
Zausina	Graeci	–	Drevo	–	–
Malé Berezné	Graeci	–	Drevo	–	–
Veľké Berezné	Graeci	–	Drevo	–	–
Stričavá	Graeci	–	Drevo	–	–
Kňahyna	Graeci	–	Drevo	–	–
Stará Stučica	Graeci	–	Drevo	–	–
Nová Stučica	Graeci	–	Drevo	–	–
Zahorb	Graeci	–	Drevo	–	–
Stavné	Graeci	–	Drevo	–	–
Kostrina	Graeci	–	Drevo	–	–
Viska	Graeci	–	Drevo	–	–
Luta	Graeci	–	Drevo	–	–
Tichá	Graeci	–	Drevo	–	–
Suchá	Graeci	–	Drevo	–	–
Bystrá- -Verchovina	Graeci	–	Drevo	–	–
Vološanka	Graeci	–	Drevo	–	–
Husné	Graeci	–	Drevo	–	–
Užok	Graeci	–	Drevo	–	–
Čornoholova	Graeci	Bukovec	Drevo	–	–
Bukovec	Graeci	–	Drevo	–	–
Kosťová Pastil	Graeci	Pastilky	Drevo	–	–
Pastilky	Graeci	–	Drevo	–	–

Ung County from the Perspective of the 1733 List

Keywords: Ung County; Church; Eighteenth Century; Re-Catholicisation; Sacral Buildings

Abstract: The ecclesiastical history of Ung county is still a completely unexplored area of history. In the context of the research, there are several sources that help create a picture of church structures, i.e. parishes, branches, mother church and daughter church congregations. Such a picture is provided by the inventory from 1733, the content analysis of which

is the subject of this study. The aim of the contribution is to more closely characterise the content of the document, as well as to provide primary information. The analysis is not carried out exhaustively, but instead focuses on basic information and specifics. A detailed summary of the individual localities is therefore attached to the study, which allows at least a partial description of the state (parochial structure, sacral buildings) captured in the territory of Ung county.

PhDr. Vavrinec Žeňuch, PhD.
Husák 11
072 51 pošta Krčava
Slovenská republika
vavrinec.zenuch@gmail.com